

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3058+3060 (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 13.-14. december 2010

Udenrigsministeren: Jeg vil alene gennemgå de punkter på dagsordenen for rådsmødet, som er af særlig interesse. De øvrige punkter på dagsordenen kan vi selvfølgelig drøfte, hvis I ønsker det.

Denne gang er der to punkter til forhandlingsoplæg. Dagsordenspunkt 1: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010 — traktatændring, og dagsordenspunkt 5: Udvidelsen – kandidatstatus for Montenegro.

De resterende punkter er alle til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010

Udenrigsministeren: Udover traktatændringen vedrørende den permanente krisemekanisme, som jeg forelægger til forhandlingsoplæg under dagsordenens punkt 1a, vil jeg sige et par ord om de øvrige punkter vedrørende dagsordenens punkt 1: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010.

Finansministeren forelagde spørgsmålet om en permanent krisemekanisme for udvalget i sidste uge. Der var på det Europæiske Råds møde i oktober bred enighed om, at det er nødvendigt at etablere en permanent mekanisme til håndtering af mulige kriser efter den nuværende midlertidige mekanismes udløb midt i 2013. Med eurolandenes erklæring fra den 28. november om den permanente krisemekanisme og efter Økofinrådsmødet den 7. december tegner der sig en bred enighed om den overordnede udformning af mekanismen, som Det Europæiske Råd ventes at vedtage. Den permanente mekanisme vil derefter skulle konkretiseres yderligere i det nye år. I DER-formandens rapport nævnes det, at ikke-eurolande vil kunne vælge at deltage i mekanismen på ad hoc basis. Selv om der tegner sig en enighed om den overordnede udformning, må det stadig forventes, at en række af de centrale spørgsmål vil være genstand for drøftelse.

Udover den permanente mekanisme og traktatændringen vil Det Europæiske Råd også skulle gøre status over arbejdet med at udmønte van Rompuy-taskforcens forslag til styrket økonomisk samarbejde i konkrete ændringer af stabilitets- og vækstpagten m.v. på basis af Kommissionens lovforslag. Endvidere vil der muligvis være en drøftelse af de flerårige finansielle rammer, og det kan ikke udelukkes, at EU's budget for de kommende år kan komme op, særligt såfremt Europa-Parlamentet mod forventning ikke godkender EU's budget for 2011. Endelig ventes udenrigsrepræsentant Ashton at præsentere en første statusrapport om EU's forhold til sine strategiske partnere.

FO a) Traktatændring vedr. permanent krisemekanisme

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3058+3060 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 16-17/12-10 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden af 16/11-10)

Det Europæiske Råd 16-17/12-10 – Bilag 2 (udkast til konklusioner DER 16.-17/12-10)

Det Europæiske Råd 16-17/12-10 – Bilag 3 (F) (rapport fra formanden for Det Europæiske Råd, 28/10)

Udvalgsrådsreferater:

(behandlet 19/11 – referat foreligger endnu ikke)

Udenrigsministeren: Lad mig starte med traktatændring vedrørende den permanente krisemekanisme.

Hovedemnet for mødet i Det Europæiske Råd vil være den overordnede udformning af en permanent krisemekanisme samt traktatændring herom.

Formanden for Det Europæiske Råd, Herman van Rompuy, har udsendt et udkast til rapport, der skitserer omridset af traktatændringen, som han ser det. Der lægges op til, at traktatændringen vil kunne foretages i artikel 136, der vedrører eurolandenes styrkelse og samordning af budgetdisciplin og udarbejdelse af politisk-økonomiske retningslinjer. Der er bred enighed om, at traktatændringen skal være så simpel og kort som mulig. Traktatændringen kan specificere, at medlemslandene mellem sig kan etablere en mekanisme med henblik på at sikre finansiel stabilitet i eurområdet. Endvidere vil modtagelse af bistand fra mekanismen være underlagt bestemte betingelser.

Desuden er der bred enighed om, at den forenkede traktatændringsprocedure anvendes til at gennemføre traktatændringen. Det er en forudsætning for anvendelse af denne procedure, at der ikke er tale om udvidelse af EU's kompetencer. Da der lægges op til, at den permanente mekanisme vil blive oprettet på et mellemstatsligt grundlag – det vil sige uden for traktaten – vil der ikke være tale om udvidelse af EU's kompetencer.

Den videre proces vil være, at Det Europæiske Råd i næste uge vil træffe afgørelse om indholdet i traktatændringen. Dernæst vil Europa-Parlamentet og Kommissionen skulle høres. Ifølge den forenkede traktatændringsprocedure vil Det Europæiske Råd først derefter med enstemmighed kunne vedtage traktatændringen. Den endelige vedtagelse vil formentlig finde sted på Det Europæiske Råds møde i marts. Den vedtagne traktatændring skal efterfølgende godkendes i alle medlemslande i overensstemmelse med landenes respektive forfatningsmæssige bestemmelser. I Danmark vil Justitsministeriet, som det er fast praksis, til sin tid vurdere traktatændringens forhold til grundlovens § 20.

FO Fra dansk side kan vi tilslutte os, at der gennemføres en traktatændring om den permanente krisemekanisme som den, der tegnes omridset af i den faste formands rapport. Fra dansk side lægger vi vægt på, at der bliver tale om en så begrænset traktatændring som muligt, der er simpel og kort, og som udelukkende vedrører en permanent krisemekanisme. Det er kun ét år siden, at Lissabontraktaten trådte i kraft, og vi finder, at denne traktat udgør en overordnet, langtidsholdbar ramme for EU-samarbejdet.

Fra dansk side vil vi derudover arbejde for, at deltagelse i mekanismen er åben for ikke-eurolande. Vi har en interesse i at sikre den økonomiske og finansielle stabilitet i Europa, og det er også derfor, vi fra dansk side har bidraget bilateralt til lånepakken til Irland. Jeg vil dog gerne understrege, at vi dermed endnu ikke har taget stilling til, om Danmark vil vælge at deltage i mekanismen, hvis der skulle blive mulighed herfor.

Fra dansk side støtter vi, at den forenkede traktatændringsprocedure anvendes. Denne procedure er netop beregnet til tilfælde som dette, hvor der foretages en ændring af netop den bestemte del af EU's traktater, og hvor der ikke er tale om udvidelse af EU's kompetencer. Det er positivt, hvis vi kan få gennemført traktatændringen hurtigt, så EU kan komme videre og fokusere på andre vigtige spørgsmål såsom at lægge fundamentet for fremtidens vækst og beskæftigelse i Europa.

Pia Olsen Dyhr syntes, det var en god idé med en permanent krisemekanisme, ligesom det var oplagt, at vi skal have en traktatændring.

Frank Aaen syntes, man skulle se på, hvad der var kommet ud af den midlertidige krisemekanisme. Han pegede på, at der blev bevilget rigtigt mange penge til Grækenland, men de kom aldrig den græske befolkning til gavn, idet de gik til internationale banker, bl.a. Deutsche Bank. Den græske befolkning blev påtvunget en række sociale nedskæringer. Det samme ser vi nu i Irland, hvor pengene bl.a. går til Den Danske Bank, som har tabt milliarder på spekulation i Irland. Enhedslisten støtter naturligvis, at man hjælper folk, der er kommet i knibe, men her går hjælpen primært til de internationale banker. Han rejste spørgsmålet, om den midlertidige krisemekanisme har hjulpet, idet han pegede på, at renten i Grækenland nu er på det samme niveau som før hjælpepakken.

Udenrigsministeren takkede for støtten til forhandlingsoplægget.

Hun sagde i anledning af Frank Aaens bemærkninger, at man nu arbejder videre med at konkretisere indholdet af krisemekanismen og en styrkelse af den økonomiske koordination, men der foreligger lige nu ikke noget om, hvad indholdet præcis bliver. Hun mente i modstrid med Frank Aaen, at de støttepakker, der var lavet, havde haft afgørende betydning for befolkningerne i de pågældende lande, for hvis ikke krisepakkerne var blevet lavet, var økonomien simpelt hen brudt sammen, hvilket ville have haft drastiske konsekvenser for befolkningen. Det er afgørende for et land, at det har mulighed for at gå ud på de internationale lånemarkeder og forny sine lån, og det havde simpelt hen ikke været muligt, hvis der ikke havde været en klar finansiell opbakning fra de øvrige EU-lande.

Pia Adelsteen henviste til den debat, man tidligere havde haft om traktatændringer, og gentog, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte regeringens forhandlingsoplæg, idet man vil benytte enhver lejlighed – uanset om traktatændringen er nok så lille – til at kræve en folkeafstemning.

Lone Dybkjær indledte med i relation til det sidste møde i Europaudvalget, at beklage, at der var medlemmer af udvalget – inklusive hende selv – der havde responderet på noget, der var i avisen vedrørende den lukkede del af mødet. På egne vegne beklagede hun ligeledes, at hun ikke - som fungerende formand - inden mødet blev åbnet igen, havde understreget, at det, økonomi-

og erhvervsministeren havde sagt i relation til urentable kulminer, selvfølgelig var sagt i fortrolighed. Hun mente, det var dårlig stil, og at det ikke var fremmende for forhandlingssituationen. Det må ikke gentage sig, for så kan regeringen jo ikke sige noget i fortrolighed. I øvrigt mente hun, det havde været en fantastisk god diskussion, man havde haft på det lukkede møde.

Angående den permanente krisemekanisme spurgte hun, hvilken betydning den ville have for sanktioner, hvis den skulle omfatte både eurolande og ikke-eurolande. Hun mente, at hvis man tilmeldte sig og fik fordelene, måtte man også tage ulemperne eller straffen.

Frank Aaen pointerede, at han ikke gik imod hjælp til de pågældende lande. Han var bare imod en hjælp, som primært går til bankerne. Han gentog sine argumenter og spurgte, om den første pakke er ved at være tom.

Udenrigsministeren sagde til Lone Dybkjær, at der er to spor. Dels skal der træffes beslutning om en permanent krisemekanisme til afløsning af den frivillige, vi har nu, fordi Tyskland har et forfatningsmæssigt problem. Parallelt hermed kører der en anden diskussion om en styrkelse af stabilitets- og vækstpagten og en ny økonomisk governance. Hun forventede ikke, at der blev tale om sanktioner i forbindelse med krisemekanismen, men hvis man skal låne penge, bliver der sat nogle betingelser op for de lån, bl.a. om nedbringelse af gælden, hvilket er såre fornuftigt. Disse betingelser vil blive fastsat i forbindelse med de konkrete lån. I øvrigt gjorde hun opmærksom på, at der ikke er taget stilling til, hvorvidt Danmark vil deltage i en permanent krisemekanisme.

Udenrigsministeren havde ikke tænkt sig at gå ind i en lang diskussion med Frank Aaen vedrørende det finansielle område, men henviste til den diskussion, udvalget havde med finansministeren i sidste uge. Hun måtte dog sige, at pengene fra krisemekanismen bliver stillet til rådighed for de pågældende stater.

Frank Aaen var klar over, at det formelt er landene, der får pengene, men i det græske tilfælde betalte de dem til Deutsche Bank, som kritikløst havde lånt landet penge. På samme måde var det Irland, der fik pengene, men de brugte dem til at forny de lån, de havde til irske banker, herunder Danske Bank. I IMF's hjælpepakker indgår der altid massive sociale nedskæringer. Frank Aaen gentog sit spørgsmål, om hvorvidt hjælpepakker virker.

Han spurgte, om det indgik i forhandlingerne med Irland, at de skulle sætte selskabsskatten, som er uhørt lav, op.

Enhedslisten kan ikke give regeringen det søgte forhandlingsoplæg.

Lone Dybkjær mente, der kunne være noget om det, Frank Aaen sagde om, at pengene gik videre til bankerne. Hun håbede, man ville sende et signal om, at bankerne havde været medansvarlige gennem deres lånevillighed.

Kristian Jensen mente, det var helt legitimt, at långiverne er interesseret i, at landene fører en ansvarlig økonomisk politik, sådan at der er sandsynligt, at lånene kan blive tilbagebetalt. Det er op til landene selv, hvordan de vil gennemføre en ansvarlig økonomisk politik. Derfor er det forkert at sige, at det er långiverne, der stiller krav om sociale nedskæringer. Det er indiskutabelt, at borgerne vil blive ramt hårdt af et finansielt sammenbrud. På denne baggrund finder Venstre, at det er helt fint at gå videre med oprettelsen af en permanent mekanisme.

Pia Adelsteen mente, det var rigtigt, at man skal føre en ansvarlig økonomisk politik, så man kan betale lånene tilbage, men i Grækenlands tilfælde er problemet, at de ikke førte en ansvarlig økonomisk politik, fordi de var med i eurozonen og regnede med, at der nok skulle komme nogen og redde dem. Hun mente, Frank Aaen havde en udmærket pointe i, at den græske rente nu er oppe igen, så man kan spørge, om hjælpepakken har hjulpet.

Udenrigsministeren syntes stadig, det var lidt besynderligt, at hun skulle drages ind i en langstrakt diskussion om de finansielle anliggender. Mekanismen er lavet for at hjælpe landene ud af en vanskelig økonomisk situation, idet de var på grænsen til at gå bankerot. Renteniveauet afspejler den økonomiske situation i landene. Grækenland går nu i gang med at lave reformer i deres økonomi, men det er klart, at de ikke virker med det samme. Derfor kan det ikke komme overraskende, at renten stadig er høj. Udenrigsministeren indrømmede, at det godt kunne være, hun var gammeldags, men hun mente, at når man låner penge, skal man også betale dem tilbage – også selv om det er en bank, man skylder pengene. Man må sætte tæring efter næring. Hvis man bliver ved med at bruge flere penge, end man har, ender det galt. Hvis man ender som dybt forgældet, kommer det til at ramme befolkningen, bl.a. den svagest stillede del af befolkningen. Derfor kunne hun simpelt hen ikke acceptere Enhedslistens udlægning.

Udenrigsministeren erklærede sig helt enig i Kristian Jensens betragtninger.

Udenrigsministeren sagde til Pia Adelsteen, at når de reformer, der er vedtaget i Grækenland, begynder at virke, ventede hun, at renten ville falde.

Formanden syntes, det var helt i orden at diskutere det finansielle område, da udenrigsministeren vil have mandat til en permanent krisemekanisme.

Frank Aaen mente også, det måtte være i orden at diskutere erfaringerne fra den midlertidige krisemekanisme, idet den mekanisme, udenrigsministeren søger mandat til, jo kan komme til at koste mange milliarder kroner.

Han var bange for, at Kristian Jensen havde lokket udenrigsministeren på glatis, for det er jo ikke sådan, at der er op til landene selv at bestemme, hvordan de vil tilrettelægge deres økonomiske politik. Folk fra EU var i Dublin mange, mange dage for at diskutere, hvordan politikken skulle se ud, helt ned i detaljer. Med hensyn til bankerne er det jo sådan, at hvis der er en risiko for, at ikke alle pengene bliver betalt tilbage, tager bankerne en meget høj rente.

Formanden syntes, Frank Aaen var ved at gentage sig selv.

Udenrigsministeren præciserede, at hun ikke sad her for at søge mandat til en ny lånepakke, men til en traktatændring, som gør det muligt at få en permanent krisemekanisme.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

15. (Evt.) Iran

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3058+3060 – Bilag 1 (sammenotat side 42)
(behandlet 19/11 – referat foreligger endnu ikke)

Udenrigsministeren: Under dette dagsordenspunkt forventes Ashton at give en kort orientering fra forhandlingsmødet mellem EU3+3 og Iran, der fandt sted i begyndelsen af denne uge. Jeg har noteret mig, at der er opnået enighed om at fortsætte drøftelserne til januar i Istanbul.